

Pajor Zsófia

Csorba Győző emlékére

2016-ban Csorba Győző születésének 100. évfordulóját ünnepeltük. Könyvtárunk névadója olyan pécsi költő, aki Pécsen született és egész életében a városért munkálkodott, csak rövid időre hagyva el azt. Pécs volt számára a város, ahogyan írta a *Séta és meditáció* című versében: „*Nekem: A VÁROS mindörökre*”.

A Csorba Győző Könyvtár kiemelt feladata névadója gazdag életművének gondozása, melynek a jubileumi év különleges aktualitást adott. A költő emberi és művészi hagyatékának méltó megünneplése érdekében a pécsi Csorba Győző Társasággal együttműködve színes programsorozatot indítottunk, melyhez a Baranyai Könyvtárosok Egyesülete és a Jelenkor folyóirat szerkesztősége mellett több oktatási intézmény is csatlakozott. A programok megvalósítását Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata támogatta.

Csorba egyik önvallomásában így ír a líra szerepéről:

„Leghőbb kívánságom, hogy a vers használati tárggyá váljék. Ohyanná, mint egy ág, egy ruhadarab, valami eledelféle. ... Szűnjék meg a „líra” szó ábrándot, lágyságot, pódiumot asszociálni. Álljon a költészet az ember útjába, keveredjen ételébe, italába, álljon mellé örömeiben, bánatában, munkájában, pihenésében. Ne lehessen tőle szabadulni, ne lehessen kikerülni, mellőzni, félretenni.” Az emlékév rendezvényeit, eseményeit oly módon igyekeztünk megszervezni, hogy azok a város minél szélesebb rétegéhez eljussanak, a költő munkássága, versei minél több korosztályt megszólítsanak, különös figyelemmel a fiatalokra, népszerűsítve ezzel a lírát, megelőzve a versolvasás végleges kiszorulását a mindennapokból.

Az év gazdag programot kínált: sokféle eseményt szerveztünk a kisiskolások vetélkedőjétől a tudományos konferenciáig. A továbbiakban - a teljesség igénye nélkül – beszámolunk a Csorba-év legsikeresebb rendezvényeiről, versenyeiről.

Áprilisban együttműködtünk a Sopianae Slam Poetry Klubbal, akik slam versenyük témájaként Csorba Győző munkásságát jelölték meg. A kötetlen stílusban előadott versek nagy sikert arattak a hallgatóság és a zsűri körében is.

Májusban nyitottuk meg a **költő teljes életútját bemutató** kiállítást a Tudásközpont aulájában. A kiállítási anyagot Pintér László, a Csorba-hagyaték gondozója és Drinóczi Ildikó szaktájékoztató kollégánk értő gondossággal szerkesztette egészé a könyvtár munkatársai segítségével. A tizenegy molinóból álló anyag azóta a város több pontján is megtekinthető volt. Láthatták a Veszprémben megrendezett Vándorgyűlés résztvevői, illetve

az ország néhány könyvtárának olvasói is. A kiállítási anyag virtuálisan is megtekinthető az emlékévként hivatalos honlapján.²

Az év során megjelentették a költő *Négy kicsi cica* című könyvének hasonmás kiadványát. A gyerekeknek szóló verses képeskönyvet eddig jobbára csak a szerző lányai, unokái ismerhették. A könyvritkaság újrakiadása a költő-apa gyerekbarát, vidám arcát is megmutatja.

A Négy kicsi cica könyvbemutatóján

A költő halálának évfordulóján utcanévtáblát avattunk a róla elnevezett utcában, majd főhajtással emlékeztünk rá sírjánál a Pécsi Köztemetőben.

Számos könyvbemutató, kerekasztal-beszélgetés is zajlott az év folyamán. A jubileumi esztendő megkoronázása az a tudományos konferencia volt, ahol kortársai, írók, költők, irodalomtörténészek értekeztek Csorba Győző munkásságáról, a művészember világgképéről.

„Csorba teljes és koherens lírai világképet alkotott. Idegenkedik mindentől, ami lazaság, érzélgősség, hígság, de éppígy elfordul a pusztán intellektus bűvös, éles vonalú, hideg fényű ragyogásától, ez a kettősség adja költészetének sajátos ízét, egyéni karakterét, nyugtalanító feszültségét.” – írja róla Tüskés Tibor.³

A konferenciát Pécs város alpolgármestere nyitotta meg, az előadó Ágoston Zoltán, a Jelenkor főszerkesztője, Albert Zsuzsa József Attila-díjas költő, író, a Magyar Rádió egykori irodalmi szerkesztője, Bertók László, Kossuth-díjas költő, Csuhai István kritikus, esszéista, a Jelenkor egykori főszerkesztője, Görfföl Balázs kritikus, a Jelenkor szerkesztője, a PTE Esztétika Tanszék oktatója, Kovács Attila, Amtmann Prosper-díjas és Bartók

Béla Emlékdíjas zenei szerkesztő, Dr. Nagy Imre irodalomtörténész, az MTA doktora, professor emeritus, Dr. Pomogáts Béla, Széchenyi-díjas kritikus, irodalomtörténész, Dr. Szirtes Gábor irodalomtörténész, a Pro Pannónia Kiadó igazgatója, valamint Tóth Krisztina író, költő, műfordító volt.

*A város oldalában – beszélgetés Csorba egykori kollégáival
(a képen Boda Miklós, Kereszturi József, Bertók László)*

A jubileumi évhez csatlakozott több pécsi közép- és általános iskola is. Az iskolások kreatív pályázatokkal, felhívásokkal találkozhattak. A Szent Mór Iskolaközpont felsősöknek és középiskolás diákoknak, a Leőwey Klára Gimnázium gimnazistáknak hirdetett szavalóversenyt. A Koch Valéria Iskolaközpont fordító és versillusztráció pályázatra invitálta a vállalkozó szellemű iskolásokat. A felhívásokon, versenyeken számos diák mérette meg magát a szakmai zsűri előtt.

Könyvtárunk zeneműtára Pécs jeles zeneszerzőit kérte fel Csorba Győző verseinek megzenésítésére. A felhívással az volt a célunk, hogy a zene, a dallamok segítségével más dimenzióba emeljük Csorba Győző verseit. Felkérésünkre öt zeneszerző komponált művet erre az alkalomra. Csorba Győző *Zöld és fény* című költeményére Balatoni Sándor készített vegyeskari művet, az *Őszi Kert* címűre gyermekkari művet komponált Schöber Tamás. Dr. Szabó Szabolcs női karra írt zeneművet a *Március* című vers soraira. Weber Kristóf választása a költő egy műfordítására esett. Hélinand művének, *A Halál verseinek* magyar tolmácsolása Csorba Győző ihletett remeklése. Dr. Várnai Ferenc Csorba Győző *Négy kécsi cica* című verses meséjére alkotott zongoradarab-sorozatot gyermekeknek,

melyből részletek hangzottak el intézményünk Csorba Győzővel kapcsolatos vetélkedőjén.

A műveket 2016. november 23-án mutatták be a jeles év záróeseményén, a költő tiszteletére rendezett emlékkoncerten a pécsi Kodály Központban. A koncert szüneteiben a nézőket könyvcseré és a vándorkiállításunk várta, az aulában pedig megtekinthették a Csorba Győző emlékszoba berendezését.

Vándorkiállítás a Kodály Központban

A jubileum alkalmából Csorba Győző plakettekkal köszöntük meg mindazok munkáját, akik hozzájárultak az év sikeréhez, Csorba Győző munkásságának, emlékének fenntartásához. A plakettek Pálffy Katalin éremművész alkotásai.

Az emlékévre visszatekintve öröm volt érzékelni, hogy a városban sokaknak vált fontossá a költő, a „*mi költőnk*” munkásságának szélesebb közönséggel való megismertetése. A programok népszerűek voltak, a pályázatokra nagy volt az érdeklődés, az iskolákban több figyelmet kapott a líra. A városi összefogás eredményeként a helyi buszokon a legnevesebb pécsiek között megjelent Csorba Győző képe is. Az M5 csatorna pedig portréfilmet forgatott a költőről, mely a költő születésnapján került adásba.

„*Mikor már véreim nem védenek, / s azok se, kik még emberként szerettek: / lesznek-e akkor is, kik kézbe vesznek, / olvasnak, emlegetnek, értnek?*” - tette fel a kérdést Csorba Győző *Verseim sora* című költeményében. Az emlékév tanúsága szerint igen.

Azok érdeklődését, figyelmét is megnyertük, akiknek Csorba Győző addig csak egy szépen csengő, ismerős név volt. Hisszük, hogy a programok résztvevői közelebb ke-

rültek Csorba munkásságához, megismerték a költőt, barátot, apát, nagyapát, mestert, példaképet, a magyar irodalom meghatározó alakját.

A jövőben is folytatni kívánjuk - a Csorba Győző Társasággal közösen - a költő művészi-emberi hagyatékának ápolását, népszerűsítését, nemcsak azért, mert üzenetei a ma emberének még inkább szólnak, de annak okán is, hogy Csorba – ahogy a pécsiek mindig is érezték - *közjölünk való*. Kötelességünk megőrizni őt az utókornak.

JEGYZETEK

1. Csorba Győző: Magamról, verseimről. In: Uő.: Összegyűjtött versek. Budapest: Magvető, 1978. 733 p.
2. www.csorba100.csgyk.hu
3. Tüskés Tibor: A pálya íve. Csorba Győző és a Nyugat „harmadik nemzedéke” kritikai elvei = Somogy, 1981. 2. sz. 38–45. p.

Fazekas Orsolya és Dr. Nagy Imre leleplezik a Csorba Győző utcanévtáblát